

Het **diagram** is een grafische voorstelling van het verloop van een verschijnsel. Het heeft lijnen, structuur en vorm; het werkt met reductie, abstractie en representatie. Als medium vervult het diagram een dubbelrol: het is een notatiewijze, resumerend, analytisch en reflectief; maar het is ook een denkmodel, genererend, synthetisch en productief. Diagrammen zijn een vanzelfsprekend onderdeel van ons dagelijks leven met zijn almaar groeiende complexiteit van informatiestromen. Ook in de architectuur wordt het diagram op diverse manieren ingezet. Het spectrum reikt van een programmatische interesse om niet-architectonische gegevens bij het ontwerpproces te betrekken tot een betekenisvrije fascinatie voor het diagram als vorm. In tegenstelling tot aanverwante disciplines als cartografie en iconografie kent de architectuur echter weinig kennisvorming over dit tweedimensionale denkveld. Dit nummer wil daartoe een aanzet geven, waarbij het diagram zowel vanuit historisch en theoretisch oogpunt wordt geschetst als vanuit het perspectief van ontwerpers, voor wie het diagram een vorm van visueel denken is; een denk-beeld.

Like Bijlsma / Wouter Deen / Udo Garritzmann

The **diagram** is a graphic presentation of the course of a phenomenon. It consists of lines, structure, form; it works with reduction, abstraction and representation. As a medium the diagram performs a double role: it is a mode of notation, resuming, analytic and reflective; but it also is a model of thought, generating, synthetic and productive. Diagrams are a self-evident part of our everyday life with its continuously growing complexity of information-flows. Also in architecture the use of diagrams is diverse. The spectrum ranges from a programmatic interest to include non-architectonic data in the design-process to a fascination for the diagram as form, free of meaning. In contrast to related disciplines such as cartography or iconography there is very little research in this two-dimensional field of thinking. This issue would like to instigate such an investigation in which the diagram is sketched from a historic and theoretic point of view, as it is from the perspective of designers, for whom the diagram constitutes a form of visual thinking; a thought-image.